

Grup de roures al mas Ponç

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes (08506 Calldetenes)
Emplaçament Des del mas Ponç, cal agafar el camí que mena a Calldetenes pel torrental, a uns 200 m. a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.91786
Longitud: 2.29407
UTM Est (X): 441461
UTM Nord (Y): 4640897

Classificació

Número de fitxa 08037 - 77
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries Aj.Calldetenes. Núm.5.16
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00020
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dt., 21/11/2006 - 01:00

Descripció

Massa forestal ubicada a ponent del mas Ponç, del qual rep el nom, dins de la seva finca, a tocar del camí que comunica el Mas Ponç amb l'antic camí ral de Sant Julià, en direcció a Calldetenes, als peus de la Serra de Sant Marc. Es tracta d'un bosc bàsicament de roures martinencs (*Quercus humilis*), propi de la Plana de

Vic. El nom genèric "Humilis" vol dir humil, i és el nom llatí que ja existia en època romana. Aquesta espècie pertany a la família de les fagàcies. Són arbres caducifolis de creixement lent, que poden arribar a viure 500 i 600 anys. La capçada té forma de cúpula densa. El tronc és sinuós. L'escorça vella és de color marró grisenc i està formada per petites escames rugoses. Les fulles són simples i estan en disposició esparsa, i sovint persisteixen seques a l'arbre durant tot l'hivern. L'anvers de les fulles del roure són d'un verd lluent i sense pèls. El limbe de les fulles fa de 4 a 12 cm i presenta lòbuls profunds amb el marge dentat. A la tardor les fulles es tornen primer groguenques i finalment adquireixen un color marró vermellós. Les flors són unisexuals, petites i molt simples. En un mateix arbre hi ha flors dels dos sexes. Les femenines són piloses i de color verd grisenc, tenen 3-4 estils rosats i fan uns 3 mm de llarg, essent solitàries o trobant-se en grups poc nombrosos. La floració es produeix d'abril a maig. El fruit és una núcula que s'anomena aglà o gla. Les glans tenen una forma més o menys ovoide, són amargants i estan recobertes a la base per una mena de caputxó dur i escamós que s'anomena cúpula. La cúpula és més o menys pilosa. Les glans maduren d'octubre a novembre. El roure es propaga per llavors. Les glans són un bon aliment pel bestiar i l'escorça conté tanins útils per adobar pells. La seva fusta és dura, densa i molt resistent a l'aigua, d'aquí que s'hagi tractat d'un arbre molt apreciat per la fusteria i com a llenya, i s'hagin talat grans extensions. El roure martinenc resisteix el fred intens i l'aridesa de l'estiu.

Història

Inicialment, cal pensar que es tracta d'una explotació boscosa pertanyent al mas Ponç. Del mas Ponç hi ha notícies com a mínim des del 1275, quan Ramon Ponç apareix com a testimoni en una venda, tot i que en aquests moments segurament ja existia. Es coneix que aquest mas es trobava sota domini del rector de Sant Julià de Vilatorrada i que, potser per aquest motiu, i poder treure un rendiment més alt, el rector el va arrendar a diverses famílies al llarg dels segles, especialment a partir del segle XVI. El fet de canviar de famílies masoveres va ser degut també a la forta incidència que les Pestes dels segles XIV i XV van tenir. Així, es coneix que el 1385 la casa era mancada d'homes, tal i com ho confirma el dot matrimonial d'Elisenda Ponç i la seva néta, a favor de Francesc Talabosch. La néta era filla de Pere Ponç i Sibil·la, tots dos difunts, i hereva i propietària del mas. (VILAMALA, 2002:107) El 1396 Pere Ponç, beneficiat de la Seu de Vic, va fer donació de dues cases a l'hereu del mas Ponç. El 1415 Guillem Eimeric va fer donació de la meitat del bosc Talabosc de Vilalleons al seu nebot Francesc Ponç. (VILAMALA, 2002:107) Al llarg de tot el segle XVI, la documentació revela la decadència del mas, la pèrdua del cognom dels arrendataris i un seguit d'establiments nous a diverses famílies d'arrendataris, que anaven canviant successivament sense establir-se definitivament. Durant el segle XVII, el rector de Sant Julià va anar establint diverses famílies al mas Ponç, però les exigències econòmiques eren tan grans que els establerts no duraven gaire temps. La família Mateu que ocupava el mas va marxar el 1605. El mas fou llogat a la família Serra que també va marxar aviat. El 1650 la família Vidal era qui portava la propietat, però els tractes eren tan abusius que van marxar el 1665. Poc després s'hi va establir la família Homs. Com a terres propietat de l'església, el mas va patir la desamortització eclesiàstica, i fou adquirit per la família Vergés.

Bibliografia

AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes.
Calldetenes AA.DD (1996) Normes subsidiàries de Planejament. Normes urbanístiques. Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

